GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șese lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șese lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SE PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisori nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

NR. 66. | *Lunĭ, Marțĭ în 8 (20) Maiŭ* | 1884.

Brașovŭ în 7 (19) Maiu.

„Gazeta Transilvaniei“ a fostŭ arsă de cătră tinerimea maghiară în cafeneaua Orbanŭ și pe una din piețele Clușiului.

Tribunalulŭ fanaticilorŭ din Clușiu ne-a declaratŭ de eretici, ne-a afurisitŭ, și ne-a condamnatŭ la mórte prin ardere!

Sentința a esecutat'o junimea maghiară dela universitatea din Clușiu.

Arderea însémnă nimicire.

Ceea ce nu se póte distruge nicĭ prin veninŭ, nicĭ prin fierŭ, aceea se distruge prin focŭ.

„Gazeta“ a fostŭ arsă pentru că a rĕmasŭ credinciósă némului românescŭ și pentru că nicĭdecum nu voiesce a trece la legea unguréscă.

In vechime, faimósa incuisițiune spaniolă prigonea pe protestanțĭ pentru consciința lorŭ religiósă. Astăḍĭ tribunalulŭ incuisitoricŭ din Clușiu persecută pe Românĭ pentru consciința lorŭ națională.

Kossuth cerea la 1848 ca toțĭ Românii sĕ fiă spênḍurațĭ, pentru-că nu vorŭ sĕ se facă Maghiarĭ. Invĕțăceii de aḍĭ crescuțĭ în spiritulŭ lui trămitŭ profesorului de limba română dela Universitatea din Clușiu o scrisóre anonimă cu o sfóră, ca simbolŭ alŭ funiei, și-lŭ provócă ca séu sĕ se spânḍure séu se părăsécă postulŭ ce-lŭ ocupă.

Bravulŭ profesorŭ trebue sĕ sufere aḍĭ insultele și amenințările cele mai nerușinate din causă că nu voiesce a-șĭ vinde conșciința de Românŭ, și împreună cu elŭ suferŭ toțĭ Românii din Clușiŭ, carĭ țînŭ cu credință și cu tăriă la limba și naționalitatea lorŭ.

N'ajunge sĕ fii aḍĭ pacînicŭ cetățénŭ, sĕ-țĭ plătescĭ darea regulatŭ și sĕ te ferescĭ de a săvêrșĭ fapte ilegale.

Libertatea unguréscă pretinde mai multŭ dela cetățenii statului. Ea cere dela ei sĕ 'șĭ jertféscă consciința pe altarulŭ intoleranței maghiare și sĕ se mărturiséscă ca Maghiarĭ.

Cetățénulŭ este liberŭ — dér nu-i e permisŭ sĕ aibă altŭ credeu, alțĭ sfințĭ, alte sĕrbătorĭ decâtŭ credeulŭ, sfinții și sĕrbătorile unguresci.

Ceĭ ce cuteză sĕ țînă prelegerĭ în limba română, sĕ aibă societățĭ de lectură române și sĕ serbeze amintirea bărbațilorŭ, carĭ au luptatŭ pentru liberarea poporului românŭ, sunt nedemnĭ de acésta libertate și de aceea — anatemă asupra lorŭ.

Se ḍice că avemŭ legĭ și că tóte mergŭ sub acestŭ guvernŭ după dreptŭ și după lege.

Amară ilusiune le-au pregătitŭ tuturorŭ celorŭ ce au gânditŭ astfelŭ junimea maghiară din Clușiŭ. Acéstă junime se crede mai pre susŭ de orĭ și ce dreptŭ, mai pre susŭ de orĭ și ce lege. Ea îșĭ arógă o misiune, pe care în ḍiua de aḍĭ nu e ființă omenéscă, care se-o pótă împlini, misiunea de a îndreptă consciințele ómenilorŭ și a judecă asupra lorŭ.

„Auto-da-Feulŭ“ sĕvêrșitŭ în Clușiu de cătră noua generațiune maghiară este menitŭ de a presentă lumei cultura maghiară în adevĕrata ei lumină.

Studinții maghiarĭ au voitŭ sĕ ne înfereze și sĕ ne necinstéscă pe noi prin aceea, că ne-au arsŭ ḍiarulŭ, dér s'au inferatŭ și s'au necinstitŭ pe sine însișĭ, pentru că au doveditŭ, că n'au atâta cultură a inimei ca sĕ pótă suferi și opiniunĭ contrare opiniunilorŭ lorŭ.

Mai multŭ încă. Tinerii maghiarĭ din Clușiŭ au doveditŭ că n'au nicĭ conceptulŭ de libertate și că desprețuescŭ legile și așeḍămintele țerii. Ei și-au însușitŭ rolulŭ de procurorŭ și au nebăgatŭ în sémă guvernulŭ cu organele lui, carĭ singure au chiămarea în timpurĭ normale se veghieze asupra intereselorŭ existenței statului.

Tinerii maghiarĭ din Clușiŭ au făcutŭ încă și mai multŭ. Ne-au îngrozitŭ cu purtarea lorŭ.

Nu scimŭ cine e mai multŭ de plânsŭ. Junimea maghiară din Clușiu, care prin insultările și amenințările ei, arată atâta aversiune pentru cultura și civilisațiunea europénă, orĭ Românii, cari suntŭ condamnațĭ a suferí aceste insulte, orĭ țéra, căreia i se prepară de cătră agitatorii maghiarĭ unŭ viitorŭ nesigurŭ și plinŭ de pericule.

Cătră alegătorii români aderențĭ ai dartidei naționale române din Ungaria și Transilvania.

Comitetulŭ electoralŭ permanentŭ alŭ partidei naționale române, esmisŭ de cătră conferința representanțilorŭ alegĕtorilorŭ românĭ ținută în Sibiiu în ḍilele 12, 13 și 14 Maiu 1881, convócă prin acésta o **conferință generală a partidei pe 1 Iuniu călindariulŭ noŭ** (20 Maiŭ călindariulŭ vechiŭ), la 10 óre a. m. **la Sibiiu**, otelulŭ „Impĕratulŭ Romanilorŭ.“

Spre acestŭ scopŭ învitămŭ pe d. d. delegațĭ din cercurile electorale, aleșĭ în sensulŭ apelului nostru de ddt. 12/24 Martie anulŭ curentŭ Nr. 51. sĕ bine voiéscă a se presentá la acea conferință, avêndŭ a se legitimá cu litere credențiónale primite dela comitenții lorŭ.

Obiectulŭ conferinței va fi, statorirea atitudinei partidei nóstre față cu proximele alegerĭ dietale.

Din ședința comitetului electoralŭ permanentŭ alŭ partidei naționale române ținută în Sibiiu la 4 Maiu (22 Aprile) 1884.

P. Cosma, președinte. — A. Trombitașŭ, secretariŭ.

Scirĭ telegrafice.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

Viena, 18 Maiŭ. — La 23 Maiŭ va începe emisiunea nouĕlorŭ bancnote ale statului de 50 fl.

Berlinŭ, 18 Maiu. — Adunarea partidei naționale-liberale, la care aŭ luatŭ parte peste 500 membri din tóte părțile imperiului, a admisŭ declarațiunea, după care guvernulŭ imperialu va fi sprijinitŭ pe têrêmulŭ socialŭ politicŭ.

Viena, 18 Maiŭ. — Maiestatea sa imperatulŭ a dăruitŭ personalului ajunsŭ în lipsă alŭ teatrului arsŭ 1500 fl., pentru cei rănițĭ de focŭ 300 fl.

Triestŭ, 18 Maiŭ. — Corăbiile ruse, împodobite cu stindarde aŭ datŭ 101 împușcăturĭ de tunurĭ cu ocasiunea serbării majoratului succesorulŭ la tronŭ.

Pesta, 18 Maiŭ. — Dieta Croației se va convoca la inceputulŭ lui Iuniu. Banulŭ Croației a fostŭ primitŭ aḍĭ de Maiestatea sa în audientă maĭ lungă.

Cronica ḍilei.

Eri s'a ținutŭ ântéia ședință a sinodului parochialŭ alŭ bisericii Sf. Nicolae din Brașovŭ. Lume puțină și vorbă multă. Dreptulŭ de a vorbí erá închiriatŭ; cei l'alțĭ ar fi doritŭ sĕ mai vorbescă, erau apostrofațĭ în modŭ neplăcutŭ. Din acestă causă, resultatulŭ ședinții a fostŭ . . . nulŭ.

*

Foile din Clușiŭ anunță că »Societatea Iulia« va ține maialulŭ în 8 (20) a. l. c. și adaugŭ că tinerimea maghiara deși neînvitată, încă va merge la acelŭ maialŭ.

*

Societatea »Iulia‹ a studenților̆ unirersitarĭ românĭ din Clușiŭ va ține la 24 st. n. adunarea generală, cu care ocasiunea va serba și Maialulŭ în grădina »Stadler.« Programa adunărei generale e întocmită astfelŭ: 1) Cuvêntŭ de deschidere. 2. Raportulŭ anualŭ alŭ comitetului. 3) Distribuirea solemnală a premielorŭ. 4) Domnitorii Basarabĭ și epoca lorŭ, tractatŭ istoricŭ. 5) Codrenu, poesiă de V. Alexandri. 6) Cuvêntŭ de închidere. Urmeză petrecerea.

*

Studenții liceului din Blașiŭ vorŭ serba la 21 Maiŭ st. v. Maialulŭ în »Berculŭ metropolitanŭ.‹

*

Colegiulŭ profesorilorŭ facultății filosofice din Viena au numitŭ pe archiducele Rudolfŭ doctorŭ onorificŭ.

*

»România liberă« ne spune, că pentru ḍiua de 10 Maiŭ, aniversarea încoronării, toțĭ șefii de corpurĭ trebue sĕ se adune în Bucurescĭ. Cu ocasiunea acestei serbărĭ se vorŭ sfinți și împărți drapelele noilorŭ regimente înființate și anume: 31 și 32 de dorobanțĭ; 5, 6, 7 și 8 de artileriă; 1 de geniu; 12 de călărașĭ și alŭ călărașilorŭ permanențĭ din Dobrogea.

*

Ḍiua de 3 (15) Maiŭ au serbat'o Ardelenii din Bucurescĭ în modŭ splendidŭ. Entutiasmulŭ a fostŭ la culme; s'au ținutŭ multe toaste.

*

Marea serbare istorică, ce s'a datŭ acum câte-va ḍile în Pompei, Italia, la care s'a representatŭ jocurĭ de circŭ, o cununĭă și o înmormêntare ca pe timpulŭ împĕratulŭ Vespasianŭ, a avutŭ unŭ deficitŭ de 80,000 francĭ; venitulŭ curatŭ era destinatŭ nenorociților̆ din Ischia.

*

Profesorulŭ Ochs (Bou) de la o scólă din Silesia, părându-i-se numele pre dobitocescŭ, a cerutŭ încuviințarea d'a și-lŭ schimbá.

*

Sâmbĕtă s'a datŭ la teatru opera »**Faust**.« Cei ce cunoscŭ miculŭ nostru teatru și au vĕḍutŭ opere ca acésta representate pe scenele din capitale, sigurŭ vorŭ fi găsitŭ multe defecte, și lipsă de decorŭ. Cea mai mare parte însĕ din publiculŭ brașovénŭ credemŭ, că a fostŭ mulțămitŭ, mai alesŭ că o asemenea ocasiune de a vedé opere nu se pre ivesce pe la noi. Succesulŭ și de astădată avemŭ sĕ-lŭ mulțămimŭ d-șorei Atzger (Margaretha) a cărei figură frumósă plină de grații, și cu voceai simpatică, te captiveză dela primulŭ momentŭ. D-nu Faltus (Faust) ar câștigá în voce, dĕcă nu s'ar încorda așa de multŭ la scóterea tonurilorŭ înalte, căcĭ prin sforțarea lorŭ, vocea îșĭ pierde timbrulŭ ei naturalŭ. Ar fi de doritŭ ca armonia între cântărețĭ și musică sĕ se țînă cu mai multă strictețĕ. —

Opera »Lucreția Borgia‹ de aseră, s'a esecutatŭ mai precisŭ și eroina (Lucreția B.) d-șora Szegal a interpretatŭ viu rolulŭ sĕu greu. D-nu Christl (ducele de Ferraro) cu o voce sonoră de baritonŭ cântândŭ, a esecutată cu bravură aria sa din actulŭ primŭ, asemenea și domnișora Nerville altista și-a priceputŭ rolulŭ sĕu de cavalerŭ (Orsino), și a fostŭ viu aplaudată la cântecululŭ bachanalŭ cântatŭ cu focŭ. —

Mâne Marțĭ se va da marea operă „**Ebrea**« de Halévy.

Declarațiune.

Sibiiŭ 6 (18) Maiŭ 1884.

Tinerimea română din Sibiiŭ cu indignare a luatŭ la cunoscință necavaleréscă procedere a tinerimei maghiare dela universitatea din Clușiŭ, manifestată fața cu societatea română de acolo în serile de 14 și 15 Maiŭ st. n. a. c. — și nu póte sĕ nu-șĭ esprime părerea de rĕu în publi-

citate, că tinerimea maghiară universitară din Cluşiŭ, urmândŭ sumuţărilorŭ şi impulsurilorŭ tendenţióse ale foilorŭ maghiare de acolo, 'şi-a uitatŭ de posiţia lorŭ socială şi s'a demisŭ la acte de violenţa ce sunt condamnabile chiar şi la elementele cele mai decădute ale societăţii omenescĭ, şi cu atâtŭ mai vêrtosŭ la acea parte a societăţii ce pretinde a deveni adĭ-mâne conducătórea afacerilorŭ publice. —

Totŭ-odată profită de ocasiune şi din adênculŭ inimei felicită tinerimea şi inteliginţa română din Cluşiŭ, pentru că a întêmpinatŭ cu demnitate insultele mârşave ale unui tumultŭ înverşunatŭ, şi şĭ-a păstratŭ presenţa şi sângele rece faţă cu înjurăturile şi ameninţările glótei revoltate, dovedindŭ şi arătândŭ prin acésta lumei întregĭ, că Românulŭ e unŭ poporŭ iubitorŭ de ordine şi de pace şi că nicĭ odată nu s'ar puté lăsa a fi împinsŭ la estreme fără nicĭ unŭ motivŭ, precum au făcutŭ colegii noştri maghiarĭ din Cluşiu.

Tinerimea Română.

Cluşiu, 17 Maiŭ.

Onorată Redacţiune! Agitaţiunea continuă a diaristicei Cluşiane şi-a avutŭ efectulŭ. Suntŭ semne seriöse însĕ, că atitudinea provocătóre a junimei maghiare universitare îşi află îndemnulŭ afară de Cluşiŭ în cercurile mai dătătóre de tonŭ. In totŭ casulŭ însĕ avemŭ de lucru cu nisce simptóme triste, seriöse, adêncŭ tăiătóre în viéţa popórelorŭ din patriă. Binevoitorii naţiunei române dóră voiescŭ a ne împinge pe căi neiertate, desperate, ca sĕ compromită învingerea apropiată a principielorŭ liberale şi patriotice a trei milióne de Români.

In 14 Maiu înainte de amedĭ unŭ june universitarŭ românŭ a fostŭ ameninţatŭ şi batjocoritŭ în presenţa mai multorŭ Maghiarĭ, pentru că a cutezatŭ a vorbi românesce. In dioa premergătóre altŭ june românŭ fu chiar împinsŭ, altulŭ chiar bătutŭ cu bâta. Junii români însĕ numai românesce vorbescŭ, cu colegii lorŭ maghiarĭ de locŭ nu comunică. Au decisŭ sĕ îndure tóte insultele, sĕ încunjure locurile publice după putinţă, la óre regulatŭ sĕ mérgă, pentru ca sĕ nu compromitemŭ nicĭ la aparinţă liniştea şi demnitatea opincei române, ce i-a trimisŭ la studiu.

In aceea-şĭ di de cu séră s'a ţinutŭ, precum sciţĭ, adunarea junimei maghiare, convocată espresŭ în contra societăţii de lectură »Iulia.« Decisiunile ce s'aŭ luatŭ în contra ei le cunósceţĭ şi le aţĭ publicatŭ. Séra la 8 óre D-lŭ Dr. Silaşi a primitŭ o epistolă anonimă dimpreună cu o sfóră subţire. In scrisóre e timbratŭ de gâde (hoherŭ), de capulŭ tuturorŭ rĕutăţilorŭ, recomendândui-se a se spânzurá séu a părăsi universitatea. Poliţia încă la 8 óre séra a fostŭ avisată, că spre séră se vorŭ face demonstraţiuni. Totuşĭ abia la 9 óre a sositŭ ajutoriulŭ, aflândŭ deja glóte turbate şuerândŭ şi ameninţândŭ siguranţa casei D-lui Dr. Silaşi. De aici aŭ mersŭ la Dr. Isacŭ şi I. Coroianu; mai apoi s'aŭ dusŭ la casa parochială gr. cat. spărgândŭ pórta încuiată, au năvălitŭ căutândŭ localulŭ soc. »Iulia« şi nesciindŭ undeĭ, aŭ spartŭ ferestrile vecinului Dr. Zucker. Intru acestea brava inteligenţă jună română întrégă şi câţiva bĕtrâni din Cluşiu, serbaŭ la otelulŭ »Biazini« în numĕrŭ de vre-o 40 — preséra dileĭ de 3/15 Maiŭ. Aici s'aŭ enunciatŭ cu însufleţire unanimă următórele:

1. Inteliginţa română cluşiană esprimă deplină lealitate şi credinţa strămoşéscă inaltului tronŭ habsburgicŭ.

2. Veneraţiune gloriósei amintirĭ martirilorŭ de pe câmpulŭ libertăţii şi programelorŭ naţionale.«

3. »Luptă neclintită pentru limba română şi egala îndreptăţire a poporului românŭ de trei milióne.«

La 12 óre nóptea ne pomenimŭ cu nisce urlete sĕlbatice, chiuituri şi esclamărĭ insultătóre a unorŭ glóte turbate la uşa salei în care ne aflamŭ. Românii cântau »Deştéptă-te Române« cu însufleţire, şedêndŭ fie-care la loculŭ sĕu. Demonstraţii au deschisŭ uşa salei, au spartŭ gémurile uşei şi vĕdêndŭ, că Românii totŭ cântă, au năvălitŭ în sală sub pretextulŭ falsŭ, că Românii i-au provocatŭ aruncândŭ asupră-le o buteliă. Li s'a spusŭ, că nimenea nu a aruncatŭ, nu are de cugetŭ sĕ insulte pe Maghiarĭ, ci serbéză în pace amintirea eroilorŭ din 1848, decĭ se nu conturbe serbarea.

D-lŭ adv. Coroianu s'a încercatŭ în zadarŭ a-i îmblânzí, elŭ a fostŭ luatŭ în batjocură. Vĕdêndŭ Românii, că scopulŭ e scandalulŭ, ca sĕ-lŭ încunjure au părăsitŭ sala, trecêndŭ prin spalirulŭ formatŭ de Maghiarĭ. Insultele şi ameninţările curgeau ca plóia. »Pe hingherii libertăţii, nu pe apĕrătorii ei, serbaţĭ voi, Valachĭ!«

In 15 Maiŭ la 10 óre Nr. 63 alŭ »Gazetei Transilvanieĭ« a fostŭ hulitu şi in publicŭ arsŭ in piaţă de universitarii unguri.

Sera la 7 óre s'a inceputŭ maialulŭ arangiatŭ in favorulŭ şcolei gr. cat. din Gilaŭ. Pe la 9 óre sera aceleaşĭ glóte se infăţişară aşedêndu-se parte pre la mese în grădină, parte stândŭ în picióre. Primulŭ vorbitoriŭ a disŭ, că dinşiĭ au de scopŭ sĕ controleze decursulŭ petrecerei. Ceilalţi toastanţi înse vorbeŭ alegorice despre câmpuri pline de mărăcini, tufe şi şerpi, carĭ vorŭ fi adĭ mâne stêrpiţi, ér' restulŭ demonstranţilorŭ aplaudá şi ilustrá cu esclamărĭ de »piéră valachiĭ«, piera »Iulia«. »Mórte hoherilorŭ.«

La acestŭ maialŭ a participatŭ şi sublocot. în reservă Aug. Nicóră, care a aflatŭ de consultŭ a cere asistenţă militară, ca sĕ evite orĭ ce catastrofă sângerósă. Poliţia de locŭ nu a voitŭ sĕ intrevină, ci stetea afară pe stradă cu nepăsare, unde nu era nicĭ sufletŭ de omŭ. Asistenţa a şi sositŭ în momentulŭ supremŭ, ér publiculŭ Românŭ s'a depărtatŭ. Unŭ minutŭ întârdiere şi sânge curgea!

Erĭ s'a trimisŭ »Gazetei, o telegramă pe carea oficiulŭ telegraficŭ nu a voitŭ sĕ o espedeze. Pe oficialulŭ telegraficŭ, carele a espedatŭ telegrama din Nr. 63 alŭ »Gazetei,« precum se aude, l'au trasŭ în cercetare disciplinară.

Cu tóte aceste uneltirĭ nu ne vomŭ pierde răbdarea. Murimŭ pentru tronŭ, pentru patriă, dér luptămŭ şi vomŭ luptá pentru libertatea naţională, pentru dreptulŭ limbei române în justiţiă şi administraţie între marginile acestui statŭ!

Opinca Română.

Din altă corespondenţă estragemŭ următórele:

Cluşiu, 17 Maiŭ

»In adunarea tinerimei maghiare din grădina Bánffy, unulŭ a propusŭ chiar sĕ se facă demonstraţiune în 14 Maiŭ séra, d-lui profesorŭ Silaşi. Propunerea nu s'a primitŭ atuncĭ, dér pentru aceea îndecitŭ s'a realisatŭ. Sciţĭ cum s'au petrecutŭ lucrurile şi că vr'o 200 de studenţĭ maghiarĭ au năvălitŭ chiar şi în sala unde Românii serbau 3 (15) Maiŭ. Intru adevĕrŭ răbdarea Românului nu are margini. Vr'o 30 aveu sĕ stea faţă cu 200, carĭ insultau pe fie-care dintre cei presenţĭ. Era unŭ momentŭ forte criticŭ acesta, cu greu amŭ scăpatŭ dintre Scyla şi Charibde. In 15 Maiŭ dimineţa, junimea nobilă şi cavalerésca cu mare bravură a arsŭ »Gazeta Trrnsilvaniei« în cafeneua Orban. Mare succesŭ!

Sera a fostŭ maialulŭ in favorulŭ şcoleĭ din Gilău în gradina „Stadler«. Cavaleriĭ nostri şi aicĭ ne-au visitatŭ în numerŭ de 5—6 sute. Nu s'au aşedaiŭ bine şi feciorulŭ profesoruluĭ Szász Bela ne-a spusŭ pentru ce au venitŭ, anume că au misiunea d'a ne controla ca pe nisce agitatorĭ. Era unŭ maialŭ nevinovatŭ, fara nici unŭ scopŭ politicŭ. Strigau ca turbaţĭ în contra nationalităţiĭ române. Totŭ acelŭ cavalerŭ a strigatŭ între aprobările consoţilorŭ sĕi că Românii pentru statŭ suntŭ vipere. Poliţia, deşi era de faţa, nu i-a impedecatŭ. Negreşitŭ că noĭ Româniĭ, ca sĕ evitămŭ orĭ ce scandalŭ, ne-amŭ retrasŭ.

Parola diliĭ este, cum dice „M. Polgár« Nro. 114, séu maghiarisare momentană, séu sĕ ne căutămŭ de drumŭ.

Adĭ la 12 óre, 5—6 sute studenţĭ, cavalerĭ d'aĭ nobileĭ naţiunĭ maghiare, cu musica în frunte, care cânta marşulŭ Rakoczy, s'au dusŭ pe câmpufŭ Feleaculuĭ, unde după unŭ discursŭ înfocatŭ s'au arsŭ »Gazeta,« Tribuna şi alte diare românescĭ, în numerŭ de vr'o 50 esemplare ducêndu-le în bâte. Poliţia i-a urmatŭ, ca o gardă de apĕrare. Mare victorie!

Despre nobilulŭ şi patrioticulŭ scandalŭ d. adv. Coroianŭ a trimisŭ o telegramă «Gazeteĭ.«

Telegrama care însĕ apĕruse la Debreţinŭ, traducêndu-i-se cuprinsulŭ, au aflatŭ agitare în contra statului, şi pre basa contractului internaţionalŭ § 7 a fostŭ confiscată. Acestŭ § dice »statele contractante 'şĭ reservă dreptulŭ a deţine telegrame, carĭ amerinţă statulŭ etc. Braşovulŭ e în Ungaria séu în Turcia? directorulŭ de la Debreţinŭ — se vede că nu scie.

Etă în trăsuri generalĭ — căcĭ mi-e imposibilŭ sĕ vĕ scriu tóte amĕnuntele, — scandalulŭ séu mai bine scandalurile îndreptate în contra naţiunei române. — Când junimea maghiară a atacatŭ în esistenţă societatea »Iulia,« a comisŭ unŭ faptŭ, care se ţine de dreptulŭ penalŭ. Cândŭ au demonstratŭ, au spartŭ şi ruptŭ pórta protopopului G. Popŭ şi au conturbatŭ liniştea publică amerinţândŭ, — asemenea.

Cândŭ au agitatŭ şi agită în contra naţiunei române, — totŭ asemenea.

Aceste fapte sunt lăudate de pressa patriotică, cá fapte naţionale şi patriotice!!

Ce jocŭ alŭ sorţii!! Noi cei striviţĭ şi lipsiţĭ de drepturĭ suntemŭ priviţĭ ca agitătorĭ, décă vorbimŭ limba nóstră, şi ne împlinimŭ datorinţa de Românĭ!!

Cluşiŭ, 17 Maiŭ.

Astădĭ „Gazeta Transilvaniei« a fostŭ dusă de junimea universitară cu musica în frunte din cafeneua Orbán până în piaţa de lemne, unde a fostŭ arsă; la acéstă scenă spunŭ, că sĕ fi fostŭ de faţă vice-comitele Ghyarmati şi presedintele oficiului orfanalŭ Hori Béla, cari au fostŭ aleşĭ funcţionarĭ numai cu ajutorulŭ voturilorŭ române (!!)

Veţĭ fi primitŭ, credŭ, raportulŭ despre tóte scandalurile ce s'au întêmplatŭ p'aci. Unii dau cu pĕrerea că tóte aceste scandalurĭ sunt ţĕsute de o mână mai lungă dela Pesta, şi se vorbesce că chiar şi unii profesorĭ dela Universitate apróbă faptele tinerimei maghiare, ba póte că la sfatulŭ lorŭ facŭ tóte acestea pentru ca sĕ terorisеze pe Românĭ.

FOILETONŬ.

Satulŭ cu comorile.

Novelă poporală.

(Urmare.)

Prin asta deregĕtorii satului se simţiau linguşiţĭ şi cu atâtŭ mai bucurosŭ mergeau pe calea cea bună.

Preotulŭ îşĭ dicea: aşa se cade, diregĕtoriĭ satului trebue sĕ aibă védă înaintea sĕtenilorŭ şi se fie cinstiţĭ de cătră dênşii, căcĭ le-ar stricá multŭ, cândŭ ar sci ómenii, că sunt purtaţĭ de preotŭ. Una ca asta nicĭ nu se va întêmplá. In chipulŭ acesta lucrá în tăcere bărbatulŭ înţeleptŭ, fără a vêná pentru sine vr'o laudă şi chiar décă nu se 'ntêmplau tóte după planurile lui, nu se supĕrá şi nicĭ o dată nu se da îndĕrĕptŭ dela o faptă bună. Pentru că erá destulŭ de modestŭ sĕ crédă, că şi alţĭ ómenĭ au dela Dumnedeu pricepere şi, pentru că 'n multe lucrurĭ sunt mai iscusiţĭ şi au mai bună cunoscinţă de câtŭ elŭ. Orĭ ce lucru folositorŭ îlŭ lăuda din tóte puterile ceea ce plăcea şi îmbărbătá multŭ. Unde se băgá de sémă vre-o greşală, preotulŭ o scusá prietinesce, ceea-ce uşurá şi mângăiá pe cei necăjiţĭ.

»Asta nu póte sĕ mergră totŭ aşa cu sĕracii din comună şi cu cerşitorii noştri,« dise într'o di Alexandru către preotŭ. — Dar, eu însu-mĭ nu sciu, ce e de făcutŭ. Aceştĭ cerşitorĭ din moşĭ strămoşĭ sunt în lepra satului, e o ruşine, o ciumă. Mi se face pĕrulŭ măciucă, de câte orĭ vĕdŭ ospitalulŭ. Administraţia este scumpă şi nu plătesce o cépă degerată.«

»Acum mĭ-ai vorbitŭ dela Inimă, d-le Alexandre,« rĕspunse preotulŭ. »Cândŭ comuna nu ar avé ospitalulŭ nu ar avé nicĭ pe cei ce locuescŭ în elŭ. Cei mai mulţĭ leneşĭ şi cerşitorĭ îi găsescĭ prin satele unde se îngrijescŭ ómenii mai multŭ de ei, acolo, unde se împarte milă mai multă.«

»Ce e dreptŭ, eu m'am ganditŭ de multŭ sĕ desfiinţămŭ ospitalulŭ,« dise Alexandru, »dar cu asta n'amŭ îndreptatŭ lucrulŭ. Chiar şi 'n comunnle cele mai bine întocmite încă vorŭ fi totŭ deuna sĕracĭ şi perde-veră. Ce se facĭ cu ei? — In alte comune amŭ vĕdutŭ, că lasă pe sĕracii sĕ cerşéscă pe rêndŭ la familiile cele mai bune séu că sĕptĕmânĭ întregĭ îşĭ căpĕtă mâncarea de la câte o familiă anumită, ba póte li se dă şi grajidulŭ de locuinţă. Intocmirea acésta este adesea pré barbară faţă de bolnavĭ şi bătrânĭ, ér pe cei harnicĭ de lucru îi întăresce în trândăvia, le corupe sufletulŭ şi le strică moravurile cele bune. Vĕdut'amŭ cum era şi în alte comune, unde se oprise cerşitoria. Aicĭ cerşiterii căpĕtau hrană dela cutare familiă şi tóte cheltuelile le plătia satulŭ. Cu acésta misiune erau însărcinaţĭ cei ce se învoiau a dá hrană mai eftinŭ. Aceştia încă erau ómenĭ sĕracĭ, carĭ voiau sĕ câştige ceva din întreprindere şi fiindŭ astfelŭ în atingere neîntreruptŭ cu cerşitorii sĕ stricau de totŭ într'o astfelŭ de societate. In chipulŭ acesta cemuua nu avea nicĭ unŭ folosŭ, pentru că sĕracii nu se îndreptau, din contră avea pagubă, pentru că prin ticăloşiile sĕracilorŭ se stricau şi familiile unde căpĕtau de mâncare. Da, părinte, îmĭ vine sĕ plângŭ cu lacrimĭ cândŭ mĕ gândescŭ la sĕracii băeţi orfanĭ, carĭ se dau cu licitaţiă în costŭ. Eu sciu, cum, pe cândŭ eraŭ scumpete, sĕ luă banĭ pentru ei, însĕ cu tóte astea erau p'aci sĕ móră de fóme, ér cândŭ bietele fiinţe se tânguiau de fóme şi strigau, erau bătuţĭ cu vergĭ, ca sĕ tacă sĕ nu-i audă ómenii... Imĭ aducŭ aminte, că odată tăindŭ doctorii trupulŭ unui astfelŭ de copilŭ mortŭ nu s'au găsitŭ în stomagulŭ lui de câtŭ érbă şi apă, ér spatele şi cópsele îi erau vinete de bătăi. Pe legea mea Turcii şi păgânii sunt adesea cu multŭ mai milostivĭ, de cum sunt mulţĭ ţĕranĭ de ai noştri fără de carte.«

»Şi aceea o sciu pré bine,« mai dise Alexandru, »că în multe comune, deregĕtoria se gândiá se ridice pentru sĕracĭ case şi spitalurĭ, dar asta nu au făcut'o din adevĕrată iubire a de-aprópelui, ci fiindŭ împetriţĭ la inimă şi fiindcă le plăcea sĕ petrécă fără lucru. şi astfelŭ sĕ scape de grija d'a cugetá neîntreruptŭ la sĕrăcime. Cârmuitorii satului, ce e dreptŭ, îşĭ iubescŭ deregătoria, însĕ puţinŭ le pasă, décă sarcina ce o iau asupra-şĭ de odată cu deregĕtoria, o pórtă aşa precum se cuvine.«

Aşa, Alexaudru.

Preotulŭ se bucurà că Alexandru cunósce lucrurile atâtŭ de cu temeiŭ şi dise: »Eu am scrisŭ óre cândŭ asupra acestei întrebărĭ însemnate. Fii bunŭ citesce foile acestea. Multe idei póte nu vorŭ fi cópte. Schimbă, îndreptă, orĭ le lapĕdă, cum îţĭ vine la socotelă.«

Alexandru luà scrisorile preotului la sine. Le cetì şi rescetì. Se sfătuì apoi şi cu cei l'alţĭ deregĕtorĭ. Pe urmă se duse la preotŭ îlŭ făcu băgătorŭ de sémă la una şi la alta, îi ascultă părerile şi eră se duse sĕ se înţelegă cu cei lalţĭ deregĕtorĭ. In cele din urmă se unescŭ toţi într'unŭ planŭ, prin care sĕ îmbunătăţéscă sórtea tuturorŭ sĕracilorŭ din satŭ.

(Va urma.)

Malum omen! In totŭ Cluşiulŭ iritaţiunea e fórte mare. Unii dau cu socotéla că tóte aceste demonstraţiunĭ sunt făcute cu scopŭ d'a opri adunarea generală electorală dela Sibiiu.

Arderea diarelorŭ române.

Estragemŭ din »Ellenzek« dela 17 Maiŭ următórele:

»Tinerimea maghiară din Cluşiu a hotărîtŭ sĕ 'şĭ manifesteze într'unŭ modŭ eclatantŭ dispreţulŭ faţă cu articlulŭ de fondŭ de Vinerĭ alŭ »Gazetei.« Luatu-aŭ deci resoluţiunea de a arde în publicŭ jurnalele române, »ca infame şi afurisite (meggyalázva) sĕ fie aceste foi dimpreună cu redactorii şi colaboratorii lorŭ.«

»Ei aveaŭ de gândŭ a face acestŭ auto-da-fe pe piaţa principală, şi acesta hotărîre aŭ şi însinuatu-o la poliţiă. Poliţia din punctŭ de vedere alŭ siguranţei contra focului nu a încuviinţatŭ acéstă cerere.

»Sĕ mergemŭ dér pe dealulŭ Felek-ului, acolo nu-e pericolŭ de focŭ« esclamară junii maghiari şi porniră pe la 12 ore în numĕrŭ mare, însoţiţĭ de elita cetăţenilorŭ şi a diregĕtorilorŭ. Pe o cóstă a Felekuluĭ au arsŭ publice, la sunetulŭ unui marşŭ funebrŭ foile române. După ardere au întonatŭ marşulŭ lui Rakoczy şi s'aŭ întorsŭ cântândŭ cântecŭlŭ lui Kossuth, acompaniatŭ fiindŭ de musică.«

»Kolozsváry Közlöny« dela 18 Maiŭ scrie următórele:

»Vr'o 400 de studenţĭ universitari s'aŭ adunatŭ pe piaţa principalŭ, ca sĕ ardă în publicŭ foile române: »Gazeta Transilvaniei«, »Observatorulŭ,« »Luminătoriulŭ« şi »Tribuna.« Mai târdiŭ 'şĭ-aŭ adusŭ aminte că piaţa principală a Cluşiului ar fi unŭ locŭ prea gloriosŭ pentru cenuşa acestorŭ foi, au luatŭ în beţe jurnalele şi aŭ mersŭ pe délulŭ Felekului. Aici studentulŭ Bonis Samu a pronunţatŭ următórele cuvinte:

„Maghiarii respecteză presa până ce ese din maşină, dar décă vede după aceea, că pressa e nedréptă atuncĭ aşa face cu ea." — După aceste cuvinte au arsŭ în modŭ serbătorescŭ foile adunate de pretutindenea.

Lugoşiu, 8 Maiu 1884.

(urmare din Nr. 65).

D. preşedinte se înfăţişà la 4 óre, deşi scrisórea acésta i-se trimese în textŭ maghiarŭ şi ca representantulŭ uneĭ corporaţiuni, care representă biserica gr. or. română autonómă cu limba sa naţională garantată prin legĭ, ar' fi fostŭ îndreptăţitŭ a nu-o primí decâtŭ în limba română. Până la 4 şi $^{3}/_{4}$ însĕ comisiunea investigătóre nu se înfăţişà, şi d. preşedinte Brediceanu merse sĕ-şĭ caute de afacerile sale. După aceea venindŭ comisiunea aflà uşa încuiată şi aflândŭ, că cheia se aflá la d. epitropŭ, advocatulŭ Georgiu Martinescu, trimise după dênsulŭ. Acesta venindŭ, d. vice-comite se adresà în limba maghiară către dênsulŭ, der d. epitropŭ îlŭ întrebă: Nu ştiţĭ D-vóstră romănesce? căci eŭ sunt oficiantŭ alŭ bisericeĭ române şi limba mea oficiósă ca atare este cea românéscă.« D. vice-comite rĕspunse. că elŭ înţelege limba românéscă, face însĕ atentŭ pe d. epitropŭ, că dânsulŭ ca advocatŭ trebue sĕ scie limba statului. D. epitrópŭ îi rĕspunse, că în afacerile advocaţialĭ, la tribunalŭ o şi vorbesce, aici însĕ se simte obligatŭ de oficiulŭ celŭ ocupă a respectá limba bisericéscă şi carea este cea românéscă, D. vice-comite continuà totŭ unguresce că cere sĕ-i deschidă localitatea ca sĕ între la bibliotecă.

D. epitropŭ replicà totŭ românesce: că nu are autorisaţiune dela superiorităţile sale bisericesci şi că dênsulŭ în biserica românéscă autonómă nu cunósce altă autoritate decâtŭ pre cea bisericéscă." »Dér décă ţi-aş arĕta ordinulŭ ministerialŭ?" dise d. vice-comite. »Pentru mine ca epitropŭ totŭ atâta este şi d, ministrŭ ca şi Dta,« replicà d. epitropŭ, »şi până nu-mĭ aducĭ ordinulŭ dela superioritatea mea bisericéscă, de bună voie nu deschidŭ nicĭ o localitate a bisericei încredute mie spre administrare.

Precândŭ decurgea acestŭ dialogŭ interesantŭ, din care vedemŭ, ce însemnéză autonomia bisericéscă şi potemŭ înţelege, pentru ce s'aŭ luptatŭ Românii totŭdéuna cu atâta zelŭ pentru susţinerea şi apĕrareă ei, d. directorŭ supremŭ Petroviciu se informa mereŭ despre înţelesulŭ acestui dialogŭ, şi aflândŭ argumintele d. epitropŭ dise: „d. epitropŭ are tótă dreptatea trebuia sĕ însciinţaţĭ pe V-Consistoriu diecesanŭ despre ordinulŭ ministerialŭ.

Astfelŭ comisiunea se retrase pentru, ca sĕ se consulte ce-i de făcutŭ. Telegrafară la ministeriŭ, care le rĕspunse, sĕ şi facă locŭ cu puterea până la bibliotecă. Din ordinulŭ vice-comitelui, subprefectulŭ (solgabirĕulŭ) înmână la 1 Maiu, preşedinteluĭ comitetului parochialŭ gr. or. următórea scrisóre în limba maghiară, pre care noi o dămŭ în traducere românéscă.

„Domnului C. Brediceanŭ, preşedinte alŭ comunei bisericesci gr. or. române în Lugoşŭ.

In urmarea ordinului D-lui vice-comite din 1 Maiu Nr. 7291 Te provocŭ ca numai decâtŭ sĕ-mĭ punĭ la dispoşiţiune localitatea pentru cercetarea bibliotecei studenţilorŭ românĭ dela gimnasiulŭ din Lugoşŭ, aşedată în sala de consultare a edificiului comunei bisericei gr. or. rom., şi respective sĕ facĭ posibilŭ d-lui vice-comite şi Magnificului d. directorŭ supremŭ Petroviciŭ, ca comisarĭ trimişĭ. Îndeplinirea acestei cercetărĭ,

Din contră în urma strictului ordinŭ voiŭ fi silitŭ a întrebuinţa puterea şi biblioteca voiu muta-o în archiva comitatensă. Lugoşŭ în 1 Maiu 1884.

Marsovszky m. p.
subprefectŭ.

Astfelŭ nevoindŭ a respinge forţa, pre la 3/4 12 ore antem. a întratŭ comisiunea şi a consemnatŭ totŭ ce a aflatŭ în bibliotecă.

După acesta ţinêndŭ şedinţă, în diua următóre d. directorŭ gimnasialŭ, publică în fiecare clasă, că din partea ministeriului se opresce strictŭ cercetarea societăţii românescĭ de lectură.

Aşteptămŭ acuma, ca Mâgnificulŭ d. directorŭ supremŭ şi canonicŭ Petroviciu, carele este cunoscutŭ ca omŭ iubitoriŭ de dreptate sĕ dea la cei de susŭ informaţiunile cele mai nepărtinitóre. Şi până cândŭ va ven͡í sentinţa (nu sciu ce sentinţă mai aşteptă domnii profesori) aflămŭ de neraţională pretenţiunea d-lui profesorŭ Fecht, ca stud. l. Lupulescu sĕ nu între în scólă, celŭ puţinŭ în ora lui. **I. Sorea.**

---

3 (15) Maiu pe Câmpiă.

Cu viuă bucuriă vĕ facŭ cunoscutŭ, dle redactorŭ, că în comuna Indolŭ, diua de 3 (15) Maiu s'a serbatŭ de către poporŭ cu mare pompă şi entusiasmŭ, după următórea programă:

1. In preséra dilei de 3 (15) s'au trasŭ clopotele la biserică dându-se semnalulŭ că a doua di se va serba sfânta liturgiă.

2. In revĕrsatulŭ dilei de 3 (15) Maiu, în urma semnalului datŭ cu clopotele, tinerimea şi poporulŭ s'a adunatŭ înaintea bisericei, şi a întonatŭ cântărĭ naţionale. Poporulŭ de ambele sexe era îmbrăcatŭ în haine serbatoreşci, şi cu prescurĭ şi luminĭ în mână a întratŭ în biserică.

3. Adunându-sĕ poporulŭ întocmai, ca în diua de Pascĭ la sf. biserică, s'a începutŭ celebrarea sf. liturghii de către vice-protopopulŭ, şi parochulŭ Hăsmaşului Iacobŭ Bordanŭ, pentruca: Dumnedeu sĕ scape poporulŭ românŭ de multele nedreptăţĭ ce i-se facŭ şi sĕ dea celorŭ ce luptă pentru îmbunătăţirea sórtei lui înţelepciune, răbdare şi viaţă prosperă.

4. După eşirea din biserică la órele 10, poporulŭ şi junimea s'a adunatŭ în curtea scolii, cu stindardulŭ naţionalŭ şi musica în frunte şi, cântândŭ »Deşteptă-te Române«, a pornitŭ către pĕdurea bisericii, unde s'a celebratŭ unŭ parastasŭ pentru repaosulŭ sufietelorŭ conducĕtorilorŭ naţiunii şi a tuturorŭ marilorŭ eroi ce au luptatŭ pentru libertate şi egalitate.

5. După celebrarea parastasului, vice-protopopulŭ a ţinutŭ unŭ discursŭ potrivitŭ cu onorea dilei, urmândŭ apoi prându comunŭ, jocurĭ şi cântărĭ naţionale, carĭ s'au sfĕrşitŭ cu: sĕ trăéscă monarchulŭ, naţiunea şi cei mai distinşĭ bărbaţĭ.

6. La reîntórcere din pĕdure, cu stindardulŭ şi musica în frunte cântândŭ marşulŭ »Griviţa« poporulŭ s'a opritŭ la locuinţa vice-protopopului, ca sĕ-i mulţăméscă, continuându-se petrecerea în curtea d-sale până sera. **Traianŭ Vlassa**, propriet.

Lugoşŭ, 1 (13) Maiŭ 1884.

Onorate domnule Redactorŭ!

Îm permitŭ a vĕ da pe scurtŭ câteva informaţiunĭ privitóre la mişcările partidelorŭ politice, alŭ cărorŭ centru este Lugoşulŭ, faţă cu ţinuta lorŭ la alegerile dietale, carĭ sunt la pragulŭ uşei, şi despre congregaţiunea (adunarea) comitatensă.

Mai deunădĭ se ţinu într'unŭ mare otelŭ de aicĭ o conferinţă pusă la cale de advocatulŭ românŭ d. Titu Haţegŭ şi preşeduta de d. Ioanovicĭ, mare proprietarŭ în Dulĕu şi fostŭ deputatŭ dietalŭ. In acéstă conferinţă s'a proclamatŭ de cadidatŭ alŭ partidei oposiţiunei moderate d. fostŭ comite supremŭ: Alecsiu Pattyánsky. Acesta unŭ omŭ iubitorŭ de dreptate şi buna înţelegere între naţionaiităţi este bine-vĕdutŭ de către Românĭ şi décă, precum se vorbesce, partida oposiţiunei moderate ar da mâna cu partida naţională română, ca adecă acolo unde, Românii au prospectulŭ de maioritate sĕ fie ajutaţĭ, ca sĕ alégă pe candidatulŭ naţionalŭ, ér unde nu, acolo Românii sĕ ajute la reeşirea candidatului oposiţiunei moderate, atuncĭ d. Pattyánsky va reeşi cu tótă siguritatea. D. Pattyánsky a desfăşuratŭ înaintea partisanilorŭ sĕi programa sa, carea conţine tóte acele puncte, carĭ împlinindu-se, ar face pe toţĭ cetăţenii statului fericiţĭ.

Dumineçă, 11 Maiŭ, şĭ ţinu partida liberală o conferinţă pentru proclamarea candidatului sĕu. Oratorii îşĭ esprimau părerea de bine pentru restaurarea armoniei între acéstă partidă şi d. comite supremŭ Tabajdy, care se cam stricase cândŭ cu alegerea d-lui Simonescu de deputatŭ în cerculŭ Bogşei române.

De candidatŭ alŭ partidei liberale a fostŭ proclamatŭ contele Ernst Bissingen, preşedintele partidei, unŭ omŭ flusturaticŭ. N'au lipsitŭ dela acéstă conferinţă câţĭ-va preoţĭ retăciţĭ dela turma lorŭ, şi câţĭ-va fruntaşĭ ţĕranĭ, póte de cei comandaţĭ din oficiu.

Totŭ Dumineçă, o deputaţiune de notarĭ şi judĭ comunalĭ dela Sasca a oferitŭ d-lui Simonescu candidatura de deputatŭ de partida guvernamentală contra d-lui V. Babeşiu, şi lucru de necredutŭ, d. Simonescu a primitŭ candidatura. Din greşélă în greşélă dând, d. Simonescu voiesce sĕ documenteze, că n'a meritatŭ atâta spriginŭ din partea Românilorŭ, cândŭ l'au alesŭ de vice-comite.

Atâtŭ cu privire la mişcările electorale:

De Lunĭ 12 Maiŭ decurgŭ şedinţele de primăveră ale congregaţiunei comitatense. Desbaterile decurgŭ cu multŭ focŭ, întreţinutŭ mai esclusivŭ de bărbaţii nostri bravĭ, cărora nu le replică decâtŭ numai Tabajdy şi érăşĭ Tabajdy. Suntemŭ mândrí a constatá, că avemŭ oratorĭ, carĭ vorbescŭ cu elocinţă tóte trei limbile patriei şi carĭ, ne-ar face onóre în parlamentŭ, pe lângă că ne-ar apĕrá cu tăriă drepturile. Sĕ ne sufulcămŭ dér fraţĭ Românĭ bănăţenĭ, căcĭ ar fi pĕcatŭ de Dumnedeu, ca unŭ Bredicianu, Rezeiu, Haţegŭ, Nedelcu, Martinescu şi alţii sĕ nu reiésă la alegerile acestea.

Sĕ luptămŭ cu energiă, căcĭ în luptă este viaţa şi fără luptă astădĭ nu ajunge unŭ poporŭ a dobêndí drepturĭ, ba nicĭ a fi stimatŭ de adversarulŭ sĕu.

Multe se decidŭ favoritorŭ Românilorŭ în virtutea argumentelorŭ, ce le aducŭ ei, cândŭ vine însĕ vr'o causă până la votisare, atuncĭ ei cadŭ, căcĭ deşí din punctulŭ de vedere spiritualŭ-moralŭ sunt cu multŭ superiorĭ mamelucilorŭ tabajdyanĭ, numerice Românii sunt în minoritate. Dar d. Bredicianu, i-a dechiarat-o în faţă, că nu se sparie nici de ameninţărĭ, nicĭ de sarcasmulŭ d-sale. Nui-va puté despărţi de causa poporului decâtŭ mórtea pe aceştĭ Grachĭ ai apĕsatului poporŭ Românŭ.

Nu mai puţinŭ bravŭ s'a purtatŭ în congregaţiunea acésta d. D. Grecu, protopopŭ în Costeiŭ, carele a avŭtu tăria connvingerei s'ale de a învinovaţi chiar şi pre unŭ Jakabffy, deşĭ vice-comite. Petrunsŭ, se vede de suferinţele şi nedreptăţirile poporuluĭ d. Grecu arătà, cum organele administrative negligéză datorinţa de a supraveghia, ca greutăţile publice şi comunale, drumurile, podurile ş. a. sĕ se facă de toţĭ locuitorii obligaţi, şi cum din acéstă negligenţa tótă sarcina cade pre câţĭ-va bieţĭ ómenĭ din ceĭ maĭ sĕracĭ. Apoĭ cea-ce atinge pre vicecomitele Jakabffy maĭ tare, îlŭ acusà că n'a lucratŭ amĕsuratŭ legei, cândŭ mergêndŭ în comuna Costeiŭ, n'a suspendatŭ imediatŭ pre notariulŭ cercualŭ deacolo, după-ce acesta a defraudatŭ câte-va miĭ de florinĭ. A displăcutŭ multŭ dluĭ Tabajdy câte vorbise d. Grecu, decĭ i-luà cuvêntulŭ sub pretestŭ, că se abate pré departe dela obiectulŭ, în care luase cuvêntulŭ. Dise însĕ că va puté vorbí acestea, cândŭ va sosí rêndulŭ după programă la afacerea acésta.

Esprimămŭ dorinţa, ca dlŭ Grecu, vĕdêndŭ şi nedreptatea şi ignoranţa şi tendinţa de totŭ duşmănósă Românlorŭ a partidei sub flamura căreia înrolându-se s'a luptatŭ cu zelŭ spre stricaciunea nóstră, sĕ se intórcă sub flamura naţională, căcĭ naţiunea i-va erta rătăcirea, şi luptândŭ pentru binele ei alăturea cu adevĕraţiĭ sĕi fiĭ, i-va păstra recunoşcinţa, cea-ce dela comilitoniĭ sĕi de partida liberală (?) nu va avé niciodată. **I. S.**

Simonescu în contra d-lui V. Babeşŭ.

Lugoşŭ, 12 Maiu 1884.

In 12-a l. c. a fostŭ o deputaţiune de notarĭ şi judĭ comunalĭ la d-lŭ Simonescu în Lugoşŭ şi i-au oferitŭ canditatura pentru cerculŭ electoralŭ Sasca. In acestŭ cercŭ dela 1861. începêndŭ totŭ Dl. V. Babeşu. a fostŭ candidatŭ şi de repeţiteorĭ alesŭ de deputatŭ. Aşa se scie, că candidatulŭ partidei naţionale şi în acestŭ anŭ este El V. Babeşu. Acésta o scie şi Dl. Simonescŭ şi cu privire la posiţiunea ocupată de Dl. Simonescŭ şi a sprijinului — pe carele nimeni ca Dsa na l'a avutŭ dela Românii din acestŭ comitatŭ, nu se credea şi nu se aşteptá, ca Dl. Simonescu sĕ priméscă candidatura în contra Dlui Babeşŭ. Acésta s'a întêmplătŭ spre cea mai mare întristare a nóstră, căci vedemŭ deja bărbaţi ca Simonescŭ sprijinindŭ sumuţările şi desbinările ce se facŭ între fraţi.

Românilorŭ din Sasca nu avemŭ ce le dice, căci îi cunóscemŭ tarĭ în credinţă şi neinvingibilĭ şi vorŭ şci ei sĕ dée Dlui Simonescu o lecţiune, că celŭ ce voesce sĕ conteze pe sprijinulŭ Românilorŭ, trebue sĕ fie Românŭ în graiŭ şi faptă, căci în dietă ne trebuiescŭ bărbaţĭ, carĭ sĕ represente simţimentele şi dorinţele poporului, éră nu sĕ fie slugĭ credinciose ale guvernului, şi dacă a credutŭ Dlŭ Simonescŭ şi alţii, că încrederea, ce amŭ pusu-o în elŭ faţă de unŭ Ungurŭ mai slabŭ în sciinţă şi cu mai puţinĭ anĭ de serviciŭ, i-o păstrămŭ şi acuma, acela sĕ înşélă.

Nici odată nu ne amŭ aşteptatŭ, ca aceea încredere manifestată cu multă abnegaţiune şi cu marĭ jertfe sĕ voiéscă D-sa a o folosí în contra bărbaţilorŭ nostri de frunte, în contra sântei nóstre cause, şi nu numai, ci din contră cu valórea dată persónei sale prin noi, cu acéstă valóre sĕ se facă uneltá împilatorilorŭ noştri.

Corespondinţa nóstră din comitate.

Barabanţĭ, Martie 1884.

Acum sépte anĭ s'a alesŭ, prin influenţa stăpânirei, unŭ óre-care Dergán controlorŭ alŭ cassei alodiale. Acestŭ omŭ, de profesiune sticlarŭ, a făcutŭ daune însemnate acelei casse neputêndŭ plătí nisce banĭ subtraşĭ din aceea cassă. In timpŭ de şese anĭ a defraudatŭ din darea regéscă peste doue mii fiorinĭ, pe lângă alte sume, cari nu se sciu. In anulŭ trecutŭ s'a descoperitŭ, că numitulŭ controlorŭ şĭ-a sustrasŭ din cassa alodială cauţiunea sa de 500 fl. şi a scăpatŭ de cercetarea judecătorésca prin demisiune.

Unŭ altŭ casŭ. Pădurarŭ alŭ oraşului s'a numitŭ G. I, care a găsitŭ cu cale sĕ jefuiască după putinţă din pădurea oraşului. Constatându-se faptele lui, s'a suspendatŭ, fără sĕ fie urmăritŭ.

Este tristŭ lucru, cândŭ stăpânirea nu pedepsesce astfelŭ de abaterĭ, pe cândŭ ómenĭ nevinovaţĭ, cum s'a întêmplatŭ în Intregalde sunt urmăriţĭ cu tótă asprimea.

X.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**

Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Cursulŭ la bursa de Viena
din 17 Maiu st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.50	Bonurĭ croato-slavone	100. –
Rentă de aurŭ 4%	92.25	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98. –
Rentă de hârtiă 5%	88.75	Imprumutulŭ cu premiu ung.	116.83
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.25	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	114.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.40	Renta de hărtiă austriacă	80.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	119. –	Renta de arg. austr.	81.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.50	Renta de aurŭ austr.	101.75
Bonurĭ rurale ungare	101.50	Losurile din 1860	136.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.75	Acțiunile băncei austro-ungare	855.—
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101. –	Act. băncei de creditŭ ung.	317. —
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.50	Act. băncei de creditŭ austr.	317.20
Bonurĭ rurale transilvane	100.50	Argintulŭ —. — Galbinĭ împărătescĭ	5.73
		Napoleon-d'orĭ	9.67
		Mărcĭ 100 împ. germ.	59.65
		Londra 10 Livres sterlinge	121.80

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 5 Maiŭ st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump.	94	vênd.	95
Renta rom. amort. (5%)	»	94 1/2	„	95
» convert. (6%)	»	98	»	100 3/4
Împr. oraș. Buc. (20 l.)	»	32	»	34
Credit fonc. rural (7%)	»	104	„	105 1/8
» „ „ (5%)	„	92 1/2	„	93 3/4
» » urban (7%)	»	103 1/2	„	104
» » „ (6%)	»	99 1/2	»	100
» » » (5%)	»	90. 1/4	»	90 1/2
Banca națională a României	„	1442.	„	1450
Ac. de asig. Dacia-Rom.	„	371. 1/2	„	372
« » » Națională	„	237.	»	
Aurŭ	„	3.40%	„	3.65
Bancnote austriace contra aurŭ	„	2.09.	„	2.00

Cursulŭ pieței Brașovŭ
din 19 Maiu st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.28	Vend.	9.29
Argint românesc	»	9.21	»	9.24
Napoleon-d'orĭ	»	9.62	»	9.65
Lire turcescĭ	»	10.85	»	10.89
Imperialĭ	»	9.85	»	9.89
Galbenĭ	»	5 61	»	5.64
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere complete din „Gazetă“ dela 1 Ianuariu a. c. se mai află.

„GAZETA TRANSILVANIEI“
DIARŬ CUOTIDIANŬ.

Abonamente
se potŭ face la **1** și **15** a fie-cărei lunĭ.

Pentru Austro-Ungaria pe anŭ . . . 12 fl. v. a.
„ „ „ 1/2 „ . . . 6 „ „
„ „ „ 1/4 „ . . . 3 „ „
Se acórdă abonamente și lunare cu . . 1 „ „

Pentru România și străinătate pe anŭ . 36 francĭ
„ „ „ „ 1/2 „ . 18 „
„ „ „ „ 1/4 „ . 9 „

Celŭ mai ușorŭ mijlocŭ de abonare este prin mandatŭ postalŭ. Abonamentele se plătescŭ înainte.

Rugămŭ pe domnii abonațĭ sĕ binevoiéscă a ne da lămuritŭ adresa, ca trimiterea diarului sĕ nu sufere nicĭ cea mai mică întârdiere.

Tarifa anunciurilorŭ și inserțiunilorŭ.
Anunciurĭ în pag. a IV linia de 30 litere garmond fl.—cr. 6
Pentru inserțiunĭ și reclame pag. a III linia à . „ —„ 10

Pentru repetirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repetirĭ de 3— 4 orĭ 10%
„ „ „ 5— 8 „ 15%
„ „ „ 9—11 „ 20%
„ „ „ 12—15 „ 30%
„ „ „ 16—20 „ 40%
Dela 20 de repetirĭ în susŭ 50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ și reducerĭ și peste cele însemnate mai susŭ.

Brașovŭ 1|13 Maiŭ 1884.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

1—3

Publicațiune.
Sĕ aduce la cunoștința on. publicŭ, că s'a finitŭ restaurarea

BĂILORŬ de ABURŬ

de dușŭ și de vane

aflătóre în suburbiulŭ Scheiŭ lângă edificiulŭ gimnasiului românŭ și că deschideré va avé loc Joi în 10 (22) Maiŭ 1884.

Băile de vană se potŭ folosi de publicŭ chiar de Miercurĭ 9 (21) Maiŭ.

Cu deosebire sĕ recomandă pentru băi recĭ, cele douĕ basine nou construite în tótă frumseța și corespundĕtóre scopului.

Brașovŭ 7 (19) Maiŭ 1884.

Eforia scólelorŭ. proprietară.

Nr. 1753—1884
pretorŭ

Concursŭ.
Pentru ocuparea postului de forestierŭ comunalŭ în Rĕșinarĭ se publică adĭ concursŭ. Emolumentele împreunate cu acestŭ postŭ sunt:

a) 600 fl. v. a. retribuțiune anuală în rate lunare anticipate;

b) 6 stânjenĭ de lemne de arsŭ anualŭ în natură.

Doritorii d'a ocupá acestŭ postŭ au sĕ dovedéscă, afară de cualificațiunea cerută de § 36 alŭ XXXI G. A. din 1879, că scie perfectŭ limba română.

Cererile împreună cu actele cuvenite se vorŭ înaintá până la 7 Iunie 1884 oficiului subsemnatŭ.

Sibiu, 12 Mai 1884.

Oficiulŭ pretorialŭ.

Tipografia Alexi Brașovŭ.